

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) ที่มุ่งศึกษา ปัญหาและปริมาณการใช้ผลงานวิจัยของผู้บริหารมหาวิทยาลัยในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 6 สถาบัน โดยใช้แบบสอบถามรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารมหาวิทยาลัยที่ได้รับเลือกเป็นกลุ่ม ตัวอย่าง นำแบบสอบถามที่ได้กลับคืนมาวิเคราะห์ ข้อมูลส่วนที่เป็นรายละเอียดส่วนตัวและ ประสิทธิภาพของผู้บริหาร นำมาแจกแจงความถี่และคำนวณหาค่าร้อยละ (Percent) ข้อมูลส่วนที่เป็นปัญหาและปริมาณการใช้ผลงานวิจัย นำมาตรวจให้คะแนนตามที่กำหนดไว้ แล้วใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทาง (Two-way Analysis of Variance) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบแฟกเตอร์เดียว (Single-factor Analysis of Variance) เพื่อทดสอบความแตกต่างของปัญหา ตลอดจนปริมาณการใช้ผลงาน วิจัยของผู้บริหาร

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรของการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้บริหารมหาวิทยาลัยที่กำลังดำรงตำแหน่ง บริหารต่อไปนี อธิการบดี รองอธิการบดี คณบดี รองคณบดี ผู้อำนวยการศูนย์สถาบันหรือ สำนัก รองผู้อำนวยการศูนย์ สถาบัน หรือสำนักงาน และหัวหน้าภาควิชา ของมหาวิทยาลัย ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 6 สถาบัน ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร มหาวิทยาลัยศิลปากร และมหาวิทยาลัยมหิดล ในปีการศึกษา 2522

ผู้วิจัยได้ขอจัดการจัดสายงานของมหาวิทยาลัย ทั้ง 6 สถาบัน ดังกล่าวจาก กองวิชาการ ทบวงมหาวิทยาลัย และไ้จำนวนหน่วยงานระดับต่าง ๆ ดังแสดงไว้ใน ตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนคณะ ภาควิชา และสถาบันหรือสำนัก ของแต่ละมหาวิทยาลัย

สถาบัน	คณะ	ภาควิชา	แผนกอิสระ	สถาบัน/สำนัก
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	14	124	-	7
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	7	2	1	3
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	9	53	-	4
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ				
ประสานมิตร	5	28	-	3
มหาวิทยาลัยศิลปากร	7	30	-	2
มหาวิทยาลัยมหิดล	11	103	-	2
รวม	53	340	1	21

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มตัวอย่างที่ได้จาก ประชากรโดยไม่ทองสุ่ม ใดแก ผู้บริหารที่ดำรงตำแหน่ง อธิการบดี และรองอธิการบดี ทุกคนของมหาวิทยาลัยทั้ง 6 สถาบัน และกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการสุ่ม โดยใช้วิธีสุ่มแบบแบ่ง ชั้นสองชั้น¹ (Stratified Two-Stage Random Sampling) ในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ

¹นิยม ปรากฏว่า, ทฤษฎีของการสำรวจสถิติจากตัวอย่างและการประยุกต์
เล่มที่ 1 (กรุงเทพมหานคร : ศ.ส.การพิมพ์, 2517), หน้า 289-290.

เป็นหน่วยตัวอย่างขั้นแรก (1st stage units) แล้วจะทำการเลือกตัวอย่างสองชั้น
คือ

ชั้นที่หนึ่ง (First Stage) สุ่มคณะวิชา และสถาบันหรือสำนักมา 1 ใน 2
ของแคะละมหาวิทยาลัย รวมได้ 28 คณะ กับ 11 สถาบัน¹

ชั้นที่สอง (Second Stage) สุ่มภาควิชาจากคณะที่สุ่มได้มา 1 ใน 2 ของ
จำนวนภาควิชาทั้งหมดในคณะนั้น ๆ²

นำคณบดี รองคณบดี ผู้อำนวยการสถาบันหรือสำนัก รองผู้อำนวยการสถาบัน
หรือสำนัก และหัวหน้าภาควิชาที่สุ่มได้กับ อธิการ และรองอธิการทุกคน มาเป็นกลุ่มตัวอย่าง
รวมทั้งสิ้น 210 คน จึงได้แสดงไว้ในตารางที่ 2

¹ ุรายชื่อคณะและสถาบันได้จากภาคผนวก

² ุรายชื่อภาควิชาได้จากภาคผนวก

ตารางที่ 2 จำนวนคณะ ภาควิชา และสถาบันที่สมัครได้ กับตัวอย่างประชากร

สถาบัน	บัณฑิต วิทยาลัย	คณะ	ภาควิชา	สถาบัน/ สำนัก	คณบดี และรอง	หัวหน้า ภาควิชา	อธิการ และรอง	ผู้อำนวยการ สถาบัน/สำนักและรอง	รวม
จุฬาฯ	1	7	34(66)*	4	30	34	6	8	78
ธรรมศาสตร์	0	4	2(2)	1	7	2	6	2	17
เกษตรศาสตร์	1	5	17(32)	2	9	17	4	4	34
ศรีนครินทร	1	3	9(18)	2	4	9	5	3	21
ศิลปากร	1	4	9(17)	0	7	9	5	0	21
มหิดล	1	5	23(42)	2	8	23	5	3	39
รวม	5	28	94(177)	11	65	94	31	20	210

*ตัวเลขใน () คือ จำนวนภาควิชาของคณะที่สมัครได้ทั้งหมด

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

การวิจัยนี้ใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและปริมาณการใช้ผลงานวิจัย ที่ได้จากการศึกษาเอกสารของทบวงมหาวิทยาลัย บทความเรื่องการบริหารมหาวิทยาลัย ของ ป่วย อิงภากรณ์ เรื่องการจัดและบริหารหน่วยงานภายในของสถาบันอุดมศึกษาของ ชัยคิยา กรรมสุต จากการใช้แบบสอบถามปลายเปิดสำรวจข้อมูลขั้นต้น (Pilot Study) และจากการศึกษาแบบสอบถามของ ทวีป อภิลิทธิ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม แบบสอบถามที่สร้างขึ้นนี้มีจำนวน 72 ข้อ แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับรายละเอียดส่วนตัว และประสบการณ์เกี่ยวกับการวิจัยของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 2 แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

1. เป็นข้อรายการถามเกี่ยวกับผู้บริหารได้ประสบปัญหาต่าง ๆ ในการใช้ผลงานวิจัย ดังรายการปัญหาที่ปรากฏมาน้อยเพียงใด ใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ช่วง คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด มีจำนวน 19 ข้อ

2. เป็นข้อรายการถามเกี่ยวกับผู้บริหารได้ใช้ผลงานวิจัยในการปฏิบัติงานในตำแหน่งต่าง ๆ ตามลักษณะดังข้อความที่ปรากฏประมาณกี่ครั้งในรอบปีที่ผ่านมา แบ่งเป็น 6 ช่วง คือ ไม่ได้ใช้ผลงานวิจัยเลย ใช้ผลงานวิจัย 1-5 ครั้ง, 6-10 ครั้ง, 11-15 ครั้ง, 16-20 ครั้ง และ 20 ครั้งขึ้นไป โดยในแบบสอบถามใช้หมายเลข 1, 2, 3, 4, 5, 6 แทนค่าลำดับ ส่วนนี้มีจำนวน 43 ข้อ

pm open end.

การให้คะแนนแบบสอบถามส่วนที่ 2

1. แบบสอบถามส่วนที่เป็นปัญหาในการใช้ผลงานวิจัยให้คะแนน 5, 4, 3, 2, 1 ในช่วง มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ตามลำดับ

2. แบบสอบถามส่วนที่เป็นปริมาณการใช้ผลงานวิจัย ให้คะแนน 1, 2, 3, 4, 5, 6 ตามหมายเลขช่วงในแบบสอบถาม

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด ถามเกี่ยวกับหัวข้อเรื่อง¹ที่ผู้บริหารต้องการให้มีการทำวิจัย

ขั้นตอนในการสร้างแบบสอบถาม

1. ศึกษาลักษณะของงานในหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้บริหารมหาวิทยาลัย ทั้ง 7 ตำแหน่งจากเอกสารของทบวงมหาวิทยาลัย บทความเรื่องการบริหารมหาวิทยาลัย ของ ปวย อึ้งภากรณ์¹ เรื่องการจัดและบริหารหน่วยงานภายในของสถาบันอุดมศึกษา ของ ชัยคิยา กรรณสูต² และจากการใช้แบบสอบถามปลายเปิดสำรวจข้อมูลขั้นต้น นำมาเขียนเป็นข้อรายการเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของผู้บริหารในค่านต่าง ๆ แล้วปรับปรุงสร้างเป็นแบบสอบถามปัญหาและปริมาณการใช้ผลงานวิจัย ทั้งนี้โดยอาศัยแนวทางการสร้างแบบสอบถามจากการศึกษา แบบสอบถามของ ทวีป อภิสัทธี³ นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้กับผู้บริหารในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 20 คน ประมวลผลข้อบกพร่อง และคำแนะนำที่ได้จากการทดลองใช้ นำมาปรับปรุงแก้ไขส่วนที่บกพร่อง ตลอดจนเปลี่ยนแปลงข้อรายการบางข้อที่ไม่เหมาะสมเสียใหม่ นำไปทดลองใช้อีกครั้ง จากนั้นนำมาปรับปรุงอีกเล็กน้อยเพื่อให้เหมาะสมยิ่งขึ้นจนได้แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ มีจำนวน 72 ข้อ

2. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปให้ผู้บริหารมหาวิทยาลัยต่าง ๆ รวม 60 คน ทอม เพื่อหาค่าความเที่ยงของแบบสอบถามเฉพาะส่วนที่เป็นปัญหาในการใช้ผลงานวิจัย

¹ ปวย อึ้งภากรณ์, "การบริหารมหาวิทยาลัย," เสียดีพอย่าเสียดีน
(พระนคร : สำนักพิมพ์เคล็คไทย, 2517) : 52-60.

² ชัยคิยา กรรณสูต, "การจัดและบริหารหน่วยงานภายในของสถาบันอุดมศึกษา,"
วารสารสภาการศึกษาแห่งชาติ 4 (มีนาคม, 2513) : 36-46.

³ ทวีป อภิสัทธี, เรื่องเดียวกัน.

โดยใช้วิธีหา coefficient Alpha¹ ของ Cronbach ได้ค่าความเที่ยง
ของแบบสอบถามเท่ากับ 0.8478 ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าได้ค่าความเที่ยงสูงพอสมควร จึงนำ
มาใช้กับกลุ่มตัวอย่างเพื่อเก็บข้อมูลต่อไป

ผลของ Homogeneity

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยได้นำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย ถึง
อธิการบดี ทั้ง 6 มหาวิทยาลัย เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยขอให้
ช่วยเวียนหนังสือถึง ผู้บริหารตำแหน่ง รองอธิการบดี คณบดี รองคณบดี ผู้อำนวยการสถาบัน
หรือสำนัก รองผู้อำนวยการสถาบันหรือสำนัก และหัวหน้าภาควิชา ทราบ

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปให้ผู้บริหารมหาวิทยาลัยทั้ง 6 สถาบัน ด้วยตนเอง
สำหรับคณะที่อยู่นอกเขตกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามถึงเพื่อนที่เป็นอาจารย์อยู่ที่
ที่คณะนั้นช่วยนำไปมอบให้ผู้บริหาร โดยขอให้ผู้บริหารส่งแบบสอบถามคืนภายใน 2 สัปดาห์

3. หลังจากแจกแบบสอบถามแล้ว 2 สัปดาห์ ผู้วิจัยได้ส่งใบเตือนถึงผู้บริหารที่
ยังไม่ได้ส่งแบบสอบถามกลับคืนมาให้ผู้วิจัย

4. หลังจากส่งใบเตือนแล้ว 10 วัน ผู้วิจัยได้ออกติดตามแบบสอบถามที่เหลือ
โดยไปพบผู้บริหารด้วยตนเอง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมดประมาณ 40 วัน

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. สรุปรายละเอียดส่วนตัวและประสบการณ์เกี่ยวกับการวิจัยของผู้บริหาร
มหาวิทยาลัย โดยการแจกแจงความถี่ และคำนวณหาการร้อยละ (Percent)

¹Lee J. Cronbach, Essentials of Psychological Testing,
3d. ed. (New York: Harper & Row, 1970), p. 161.

2. คำนวณหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน ปัญหาในการใช้ ผลงานวิจัยเป็นรายข้อ เพื่อหาระดับของปัญหาแต่ละข้อ

3. คำนวณหาค่าเฉลี่ยของคะแนนเฉลี่ยรวมของปัญหาในการใช้ผลงานวิจัยของ ผู้บริหาร โดยพิจารณาพร้อมกันในกลุ่มของตัวแปรต่อไปนี้ คือ สถาบัน-ตำแหน่ง, สถาบัน-คุณวุฒิ, สถาบัน-ประสบการณ์, สาขา-คุณวุฒิ, สาขา-ประสบการณ์ และคุณวุฒิ-ประสบการณ์ เพื่อหาค่าเฉลี่ยของปัญหาในแต่ละเซลล์

4. นำคะแนนรวมของปัญหาในการใช้ผลงานวิจัย และค่าเฉลี่ยของปริมาณการใช้ ผลงานวิจัยของผู้บริหารมาวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบสองทาง¹ (Two-way Analysis of Variance) เพื่อทดสอบความแตกต่างของปัญหาและปริมาณการใช้ผลงานวิจัยของ ผู้บริหาร โดยพิจารณาตัวแปรอิสระ 2 ตัว พร้อมกันเป็นคู่ ดังนี้ สถาบัน-ตำแหน่ง, สถาบัน-คุณวุฒิ, สถาบัน-ประสบการณ์, สาขา-คุณวุฒิ, สาขา-ประสบการณ์ และคุณวุฒิ-ประสบการณ์

5. นำคะแนนของปัญหาและปริมาณการใช้ผลงานวิจัยมาวิเคราะห์แปรปรวนแบบ แฟกเตอร์เดียว² (Single-factor Analysis of Variance) เพื่อทดสอบความ แตกต่างของปัญหาและปริมาณการใช้ผลงานวิจัยของผู้บริหารมหาวิทยาลัยที่ดำรงตำแหน่ง เหมือนกัน แต่อยู่มหาวิทยาลัยต่างกัน

6. จากการทดสอบความแตกต่างในข้อ 4 และข้อ 5 ถ้าพบความแตกต่างอย่าง มีนัยสำคัญ ก็จะทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการทดสอบช่วงพหุคูณของคันทัน³

¹B.J.Winer, Statistical Principles in Experimental Design, 2nd. ed. (New York, McGraw-Hill, 1971), pp. 445-447.

²George A. Ferguson, Statistical Analysis in Psychology & Education, 4th ed. (Tokyo, McGraw-Hill Kogkusha Co., 1976, pp. 229-230.

³Allen L. Edward, Experimental Design in Psychological Research (New York, Holt Rinehart & Winston, 1968), p. 131.

(Duncan's New Multiple Range Test)

7. สรุปหัวข้อวิจัยที่ผู้บริหารต้องการให้ทำการวิจัย

ในการนำเสนอระดับของปัญหาในการใช้ผลงานวิจัย ผู้วิจัยพิจารณาค่าเฉลี่ย
โดยใช้เกณฑ์ ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	ระดับของปัญหา
0.51 - 1.50	น้อยที่สุด
1.51 - 2.50	น้อย
2.51 - 3.50	ปานกลาง
3.51 - 4.50	มาก
4.51 ขึ้นไป	มากที่สุด